

Mine tegn: **SKOLESTART**

Videofilene som tidligere var på DVD finner du nå på nett:
<https://vimeo.com/showcase/6063775>
Passord: Statped-skolestart

Mine tegn: Skolestart
©2014 Statped 1. opplag

Forfattere: Arlene Temte og Monica Ingemarsson
Idé og redaktører: Arlene Temte, Monica Ingemarsson og Sveinung Wiig Andersen
Produsent av filmmaterialet: Sveinung Wiig Andersen og Harald Wischmann
Foto: Sveinung Wiig Andersen
Layout og design: Aptum Kommunikasjon v/ Øivind Monsen Nyvoll
Tegnmodell: Diana B. S. Habecker
Referansegruppe: Wenche Rognlid og Karianne Hjørnevik Nes

Boka er laget med støtte fra Utdanningsdirektoratet

Boka kan kjøpes hos Statpeds nettbutikk:
www.statped.no/nettbutikk

ISBN: 978-82-323-0085-3
www.statped.no

Innholdsfortegnelse

Forord.....	4
Tegn som støtte til tale.....	5
Samarbeid rundt barnet og nettverkstanken	6
Hvem kan ha nytte av denne boka?	7
Hvordan bruke boka?.....	7
Temabilder.....	8
DVD-en	9
«Karlstadmodellen» og «Ett skritt foran»	9
Ordbøker og litteratur.....	9
Tegnordbøker på nett	9
Bøker med tegn.....	9
Materiell, ideer og nettsteder.....	10
Artikler.....	10
Bøker	11
Henvisninger	11
Tegnilustrasjoner.....	11
Skolestart	12
Klasserommet mitt	14
Friminutt og SFO.....	16
På tur	18
Venner	20
Fotball	22
Riding.....	24
I butikken.....	26
Juleforberedelser	28
Preposisjoner/spørreord	30
Måneder og tall.....	32
Temabilder.....	35
Norsk enhåndsalphabet	41
Register	42

Forord

Dette er den tredje boka i en serie. Tidligere er *Mine tegn: Babyboka* og *Mine tegn i barnehagen* utgitt. Bøkene følger en progresjon både i forhold til barnets språkutvikling og i forhold til barnets alder og valg av tegn. *Mine tegn: Skolestart* er en videreføring av de to bøkene med temaer knyttet til overgangen fra barnehage til skole.

Boka er tenkt som en inspirasjon og hjelp til familier, ansatte i barnehage/skole og andre nærpersoner.

Det kan være nyttig å ta del i andres erfaringer. I filmen som hører til boka, møter vi Eskil, 6 år, på skolen sammen med lærere og assistent, på fritidsaktiviteter og hjemme sammen med familie og venner. Vi ser hvordan familien og personalet bruker tegn, og hvordan nettverket brukes både til å lære tegn og til å inspirere nærpersoner til å ta dette i bruk i kommunikasjon med Eskil. Vi får også ta del i planlegging, erfaringer og refleksjoner omkring overgangen fra barnehage til skole.

Takk til familien Lund/Norbøe, til ansatte på Gimle skule i Fyresdal, til enhetsleder Liv Johre Bakke og til alle som deltar i nettverket.

Tegn som støtte til tale

Tegn som støtte er beskrevet utdypende i de to foregående bøkene: *Mine tegn: Babyboka* og *Mine tegn i barnehagen*. Her følger en kort oppsummering. Tegn som støtte blir også benevnt som «tegn til tale» og norsk med tegnstøtte (NMT).

Når en bruker «tegn som støtte», låner en tegn fra norsk tegnspråk. Tegn er et supplement til talen og brukes alltid sammen med talespråket, i tillegg til bruk av kroppsspråk, mimikk og naturlige tegn. Tegnene blir en visuell støtte til talen. Dette er en måte å kommunisere på innenfor det som kalles alternativ og supplerende kommunikasjon, også kalt «ASK». Målsettingen er at tegnene skal være en hjelp og et supplement på veien mot utvikling av et talespråk. Noen barn kan ha en språkvanske eller forsinket språkutvikling. Tegn kan da være en støtte til bedre språkforståelse, en støtte til å kunne uttrykke seg og en hjelp til videre språkutvikling. Noen barn vil ha behov for tegn som en permanent uttrykksform, og da snakker vi om en alternativ kommunikasjonsform.

Muligheten til å kunne uttrykke seg er viktig for å bli en aktiv medborger i samfunnet. Alle har rett til å kunne forstå språklige utsagn og til selv å bli forstått. I både internasjonale og nasjonale dokumenter gis barn rettigheter til å kunne uttrykke seg og bruke sine egne uttrykksformer. Barnekonvensjonen sier at barn skal ha rett til ytringsfrihet. I FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne heter det at konvensjonspartene blant annet skal «legge til rette for innlæring av (...) alternative og supplerende kommunikasjonsformer (...)». I følge Opplæringsloven § 2-16, 3-13, 3-14 og 4A-13 har barn, unge og voksne med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon nå en lovfestet rett til å bruke sine egne kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i opplæring.

Barnets språkutvikling følger en progresjon fra babling til produksjon av de første enkle ord, frem mot bruk av mer komplekse setninger der grammatikken utvikles i takt med barnets ordforråd. Ordforrådet utvides raskt gjennom hele førskolealderen og videre gjennom hele skolealderen. Det er også viktig at det legges til rette for et rikt og variert ordforråd når barnet bruker tegn. Barnets utvikling av et adekvat ordforråd må ikke undervurderes. Det er viktig at barnet presenteres for tegn slik at han eller hun blir i stand til å benevne og snakke om det som er viktig i forhold til aktiviteter, interesser og i hverdagssituasjoner. I temaene riding og fotball har vi synliggjort dette ved å presentere en del spesifikke tegn i tilknytning til temaet. Ut fra det enkelte barns interesser og behov er det viktig å finne frem til spesifikke tegn. En må også sørge for at barnet får tegn for ord som er «inn» blant barn i samme alder.

Barnet utvikler sitt språk fra å fortelle om det som skjer her og nå, til å fortelle om fortid og fremtid. Den voksne tilpasser sitt språk til barnet og støtter barnet videre i sin språkutvikling.

Vi tenker på samme måte når barnet bruker tegn som støtte. Barnets nærperso-
ner må være gode språkmodeller (tegnmodeller).

I denne boka har vi valgt tegn og setninger som samsvarer med et språklig nivå der barnet kombinerer flere tegn og kommuniserer ved å bruke setninger. Barnet behersker kanskje hovedsetninger med «rett ordstilling»: «Ole kjører bil», og det begynner å oppdage at adjektiv, adverb, preposisjoner og pronomen kan bidra til å gjøre språket og kommunikasjonen mer presis. Det er derfor viktig at den voksne også ved bruk av tegn ligger et skritt foran barnet, lager fullverdige setninger og tar i bruk ord/tegn i flere ordklasser, nettopp for å bevisstgjøre barnet på at de finnes i språket vårt. Dette er betydningsfullt for den grammatiske utviklingen av språket, og barnet skal på dette nivået presenteres for ulike setningstyper der ordstillingen varierer.

Når barnet behersker de første spørreordene: «hvem, hva, hvor», er det viktig at barnet får mye trening og gjør mange erfaringer med bruk av disse, men samtidig skal den voksne på dette trinnet være bevisst på å ta i bruk andre spørreord. Barnet skal etter hvert bli kjent med og ta i bruk spørreordene «hvordan, hvorfor og hvilken» som presenteres i denne boka.

Samarbeid rundt barnet og nettverkstanken

Språkstimulering inngår som en naturlig del av hverdagen. Det skjer i daglige aktiviteter og rutinesituasjoner hjemme, i barnehagen, på skolen, på fritidsaktiviteter eller ved besøk hos besteforeldre, tanter og onkler eller venner. Alle nærpersoner kan på en eller annen måte være med på å støtte barnets kommunikative og språklige utvikling. Barnet skal lære å bruke språket (pragmatikk). Det er viktig at barnet har mange samtalepartnere og at han eller hun får anledning til å praktisere språket i ulike situasjoner. Når barnet bruker tegn i sin kommunikasjon, er det selvsagt viktig at barnets samtalepartnere bruker tegn. Derfor er det nødvendig å bruke ressurser på opplæring av familie, fagpersoner og nærpersoner i skole, på arbeidsplass og i avlastning. Det er viktig å gi støtte til nærpersoner og nettverket rundt barnet, bygge opp kompetansen og kontinuerlig videreutvikle den.

Nettverk som pedagogisk idé er et verktøy og et begrep som er sterkt bundet til Karlstadmodellen, en modell for språktrening utviklet av professor Iréne Johansson. Nettverkstanken er også aktivt brukt i forhold til tegnopplæring. Nettverket består av alle de personer som omgås barnet i hverdagen og som ønsker å være viktige personer for barnet. Nettverket møtes regelmessig for sammen å diskutere og arbeide for å gi barnet de beste muligheter til å kommunisere og utvikle språket sitt. Målet med et nettverk er å bygge et system rundt barnet slik at alle parter til enhver tid er delaktige og orientert om barnets kommunikasjonsbehov og hvordan en kan møte dette behovet. Sammen skaper en den kunnskapen som er nødvendig for det enkelte nettverk og det enkelte barn. Det praktiske arbeidet og ulike ansvarsroller blir fordelt. Nettverket skal være bevisst på å stimulere barnet videre i sin språkutvikling. Barnets nærpersoner skal være gode modeller og bruke setninger med tegn slik at barnet alltid har noe å strekke seg etter. Det betyr

at når barnet selv bruker 2- 3-ordssetninger, skal de voksne også bruke tegn på småordene i setningene.

Alle medlemmene i nettverket er likeverdige, alle skal bli hørt og få anledning til å bidra. I samarbeid setter en mål for hvilke tegn som skal læres og hvordan en kan bruke dem sammen med barnet. Samarbeidet i nettverket er således en kontinuerlig samtale, hvor status, mål og metoder hele tiden evalueres og utvikles. Stedet for treff, lengde og hyppighet varierer, og nettverket kan være av ulik størrelse, avhengig av den sosiale konteksten en lever i. Det skal være tilpasset hver enkelt familie, og hvert nettverk finner sin form og arbeidsmåte.

Gjennom nettverket kan en også overføre kunnskap ved overganger i barnehagen, eller ved overgangen fra barnehage til skole. Hvis lærere, spesialpedagoger og assistenter fra skolen kan delta i nettverket en stund før barnet begynner på skolen, blir de kjent med barnet og barnets nærpå personer. De får anledning til å lære, forberede og videreføre det som er blitt gjort i barnehagen. I nettverket vil det alltid være noen som har kjent barnet over tid. For foreldrene kan det være en stor fordel at informasjon og kunnskap kan viderefremidles til flere i felleskap.

Hvem kan ha nytte av denne boka?

Boka kan brukes av alle som vil lære tegn og gi barnet en ekstra visuell støtte i språk- og kommunikasjonsutviklingen. Den er primært rettet mot foreldre, familie og fagpersoner som er i kontakt med barn som har en språkvanske eller er forsinket i sin språkutvikling. Tegn som støtte er også positivt for de barna som har et annet morsmål enn norsk. Det er viktig at barnet får lytte til og utvikle sitt morsmål. Tegn kan fungere som en bro mellom barnets to ulike språkverdener, en kan bruke de samme tegn, men ulike verbalspråk.

Hvordan bruke boka?

Boka Mine tegn: Skolestart er bygd opp på samme måte som de to foregående bøkene: *Mine tegn: Babyboka* og *Mine tegn i barnehagen*. Her har vi valgt temaer som kan forberede barnet på skolestart, og som kan brukes når barnet begynner på skolen. Videre har vi valgt noen temaer som angår fritidsaktiviteter. Dere vil oppdage at vi har valgt spesifikke tegn til disse aktivitetene. Dette er gjort nettopp med det formål å gi barnet et så rikt vokabular som mulig. Det å kunne uttrykke seg presist er viktig både for barn som kan snakke, og for barn som bruker tegn (spesielt når det er noe som er aktuelt for barnet). For eksempel kan det innenfor riding, være en viktig forskjell om hesten skritter, går i trav eller galopperer. For et barn som er opptatt av fotball, er sidelinje og corner viktige begreper og uttrykk. I matematikkundervisningen må en finne tegn for ord og uttrykk som f. eks. minus, pluss, gange, tallinje, lik, større og mindre enn. Det er kun forslag som presenteres her, og en må selvfølgelig velge temaer og tegn ut fra barnets situasjon, interesser og behov. Vi anbefaler nettstedet: tegnordbok.no og boka «La hendene snakke» for å finne tegn til de ord og uttrykk som er aktuelle.

På de siste sidene i boka finnes et register der alle tegnene i de tre bøkene er oppført alfabetisk med nummer på bok og sidetall. Under supplerende tegn til hvert tema har vi foreslått aktuelle tegn fra de to første bøkene.

Enkelte ganger kan det være vanskelig å finne et presist tegn på stående fot. Da oppfordrer vi den voksne til å tenke på synonymer og velge tegn til et ord som er synonymt, men bruke det opprinnelige ordet i tale. For eksempel kan vi til det talte ordet «kult» bruke tegnet for «tøft» eller tegnet for at noe er «helt topp».

Barnet er på dette trinnet på vei til å bli mer presis i sin kommunikasjon, og vi har valgt å bruke tegn til flere småord. Vi har for eksempel valgt temaet preposisjoner, men vel så viktig kan det være å presentere andre ordklasser for barnet, avhengig av hvor barnet befinner seg i sin språkutvikling. Barnet har behov for å lære flere adjektiv, adverb, pronomener og konjunksjoner.

Temabilder

Bak i boka er det forslag til ulike temabilder. Ideen til bruk av temabilder er hentet fra «Ett skritt foran», utviklet av professor Iréne Johansson. Et av temabildene gjengis i sin opprinnelige form, og de neste temabildene er tilpasset. To av temabildene er illustrert med foto og utarbeidet i forhold til et tema om sykling og et tema om biblioteksbesøk.

Temabilder kan en jobbe med på ulike måter slik at det passer for det enkelte barn og nettverket rundt barnet, som både skal lære seg aktuelle tegn og ta disse i bruk i hverdagssituasjoner.

Temaene som velges, kan ta utgangspunkt i barnets interesser, viktige begivenheter som barnet skal være med på, eller noe som tas opp i undervisningen. Når en jobber med temabilder på nettverksmøtene, kan hele nettverket bidra med å finne tegn til viktige ord og begreper. Noen i nettverket vil antageligvis ha behov for å forberede barnet på det som skal skje, hvis det er en tur eller et besøk, og andre vil ha stor nytte av å kunne snakke med barnet om dette i etterkant. Det er derfor viktig at hele nettverket får kjennskap til aktuelle tegn.

I vår tilpasning har vi valgt å finne frem til viktige substantiv og verb i tilknytning til aktiviteten for å kunne gi en beskrivelse av hva som skal skje / hva en skal gjøre. Men det er også viktig å gå mer i detalj for å kunne beskrive hvordan vi gjør noe, ulike egenskaper osv. Velger vi et tema knyttet til et av barnets interesseområder, eller en konkret hendelse, er det viktig å gi barnet de ord han eller hun har behov for, slik at barnet kan bli presis i sin formidling. Det er også viktig å tenke gjennom hvilke personer som er involvert (ta i bruk navnetegn), slik at barnet også kan fortelle om dette.

I vår tilpasning finnes det blant annet to bokser: «Dette sier jeg til andre voksne» og «Dette sier jeg til de andre barna». Dette er en påminnelse og ikke minst en bevisstgjøring om at vi også skal bruke tegn når vi snakker med andre barn og voksne. Det vi velger å nedtegne i disse boksene, kan være et utgangspunkt for en øvelse i nettverket. Her får vi trening i å sette sammen flere ord/tegn til setninger.

DVD-en

DVD-en er todelt. I den første delen møter vi foreldre, besteforeldre og ansatte i skolen som deler sine erfaringer med oss. Vi får se hovedpersonen i aktivitet både på skolen og i fritiden. Filmen er delt inn i ulike faglige temaer i tilknytning til overgang fra barnehage til skole og skolestart. Her kan du klikke deg direkte inn på temaene: **Introduksjon, Nettverk, Inkluderings, Redskap for språkutvikling, Kompetanseoppbygging og Fritid og venner.**

I den andre delen vises alle tegnene fra boka. Ved å klikke deg fra tema til tema mens du har boka foran deg, kan du se hvordan tegnene blir utført.

Videofilene som tidligere var på DVD finner du nå på nett: <https://vimeo.com/showcase/6063775>

Passord: Statped-skolestart

«Karlstadmodellen» og «Ett skritt foran»

Den svenske professoren Iréne Johansson er i Norge kanskje mest kjent for å ha utviklet Karlstadmodellen. Karlstadmodellen er en helhetlig modell for språkstimulering som strekker seg fra tidlig stimulering av nyfødte til lese- og skriveopplæring i skolealderen. Bruk av tegn er integrert og viktig i modellen, både til kommunikasjon og som et pedagogisk verktøy for å utvikle et språk. Johansson har utviklet et nytt kurskonsept for bruk av tegn som støtte til kommunikasjon og språkutvikling (oversatt til norsk): «Ett skritt foran 1-4» (opprinnelig utgitt av Hatten Förlag). Tanken bak «Ett skritt foran» er å skape gode språkmiljøer for hvert enkelt barn. En tar utgangspunkt i barnets

språkutvikling, og kursene er tilpasset det nivået barnet befinner seg på ([se www.ettskrittforan.no](http://www.ettskrittforan.no)).

Vi anbefaler Anneli Tisells bok *Lilla boken om tecken*, som ett verktyg för kommunikation og språkutveckling (2009). Boken inneholder mange tips og ideer. Her kan en også lese om forskning, fakta og erfaringer. Tisell beskriver også tegnenes ulike funksjoner i barnets utviklingsfaser: forståelse, kommunikasjon, oppbygging av ordforråd, oppbygging av språk og tilegnelse av ny kunnskap.

Ordbøker og litteratur

Tegnordbøker på nett

Tegnordbok www.tegnordbok.no, finnes også som App til iPhone og iPad

Tegn til Tale www.tks2.no/tegn tiltale, finnes også som App til iPhone og iPad

Tegnbanken www.tegnbanken.no, her får en tilgang til tegn i ulike formater. Video og stillbilder av tegn fra Norsk tegnordbok (www.tegnordbok.no med 6.500 tegn) og tegn fra andre kilder i form av stillbilder og strektegninger. Det finnes også en enkel editor hvor en kan lage korte tekster med strektegninger av tegn.

Bøker med tegn

Lommetegn, 2010
Ups and Downs Østfold

Haave. G. 2010
Babytegn, Norges døveforbund

Moriggi, S. N. 1986
Ordboken, Aschehoug
(ny utgave kommer i 2014, med nye tegn)

Moriggi, S. N. 2006
La hendene snakke! Aschehoug

Temte, A. og Wiig Andersen, S. 2011
Mine tegn: Babyboka, Sørlandet kompetansesenter

Temte, A. og Ingemarsson, M. 2013
Mine tegn i barnehagen, Statped

Materiell, ideer og nettsteder

2-TUSEN - muligheter for å fremme begrepsutvikling www.2-tusen.no

Ett skritt foran www.ettskrittforan.no

Ett skritt foran (DVD) Statped nettbutikk

Er Her www.erher.no

Karlstadmodellen www.karlstadmodellen.se

Mine tegn www.minetegn.no

Her kan en opprette barnets egen digitale tegnordbok.

Sangbok

www.statped.no/Global/2_Region/Nedre%20Gausen/Nedre%20Gausen%20dokumenter/Barnesanger%20med%20tegn.pdf

Lundereng, E. M. og Jakobsen, A.K.
Gynge, gynge lille venn, Møller- Trøndelag kompetansesenter

Lundereng, E. M og Skei, T. 2011
«Tegnsang» Sangbok for gode venner.
Møller-Trøndelag kompetansesenter sammen med Hørselshemmedes landsforbund

Spread The Sign: spreadthesign.com
Her kan en finne tegn på forskjellige språk.

Torp, S. m. fl. 2009
NMT sangboka, HLF forlag

Torp, S. 2013
Tre små eventyr, Utgitt i samarbeid med Hørselshemmedes landsforbund og Statped, Omnipax

Artikler

Abrahamsen, A. S. 2009
Gi meg et tegn! Førskolebarn med minoritetsspråklig bakgrunn og språkvanser. Deltakelse, kommunikasjon og språkutvikling www.duo.uio.no

Björklund, A. 2006
«Kan Mohammed lære seg svenska och modersmålet med tecken som stöd till talet?» sherwood.lh.umu.se/specsprak2007/Rinkebyrapport.pdf

Engelstad, L. 2011
«Alle har noe de skal ha sagt».
– En kvalitativ studie om bruk av tegn til tale som supplerende kommunikasjon i barnehagen. www.duo.uio.no

Johansson, I.
www.karlstadmodellen.se/

Launonen, K. 2005
“Forskning kring tecken som alternativ och kompletterande kommunikation och tidig språkutveckling hos barn med Downs syndrom”. Institutionen för talvetenskaper, Helsingforsuniversitet. www.isaac.no/wp-content/uploads/2010/06/launonen2005.pdf

Solano, L. og Helgesson, M. K. 2011
Om AKK och modersmål
www.mimgruppen.se

TAKK (tecken som alternativ og kompletterande kommunikation) för Språket» www.mimgruppen.se/

Suhr, G. I. og Rognlid, W. 2009
Tegn Til Tale - som hjelp i kommunikasjon og som redskap til å stimulere språkutvikling www.statped.no/Global/Publikasjoner/tegn_til_tale.pdf

Bøker

Acredolo, L. & Goodwyn, S. 1996
Baby Signs. How to talk to your baby before it can talk
Chicago: Contemporary Books

Bingham, S. 2007
The Baby Signing Book
Canada: Robert Rose Inc.

Braadland, N. 2005
Tegn-til-tale - for alle: en vei til talespråket
Oslo: Gyldendal Norsk Forlag

Heister Trygg, B. 2003
TAKK – Tecken som AKK
Specialpedagogiska institutet

Johansson, I. 2001
Språkutvikling hos barn med språkvansker 2, Ordstadiet. Tekstbok
Klepp: Info Vest forlag

Johansson, I. 2001
Språkutvikling hos barn med språkvansker 3, Enkel grammatikk. Tekstbok
Klepp: Info Vest forlag

Johansson, I. 2006
Utbygd grammatik – Språkträning enligt Karlstadmodellen (oversettes i 2014 til norsk)
Lidingö: Hatten Förlag

Launonen, K. 1996
Enhancing Communication Skills of Children with Down Syndrome: Early use of Manual Signs
London: Whurr Publisher Ltd

Tisell, A. 2009
Lilla boken om tecken, som ett verktyg för kommunikation och språkutveckling
Lidingö: Hatten Förlag

Henvisninger

FN-konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, art. 24 nr. 3 bokstav a)
www.regjeringen.no

FNs Barnekonvensjon
www.regjeringen.no

Prop. 84 L Endring av opplæringsloven
www.regjeringen.no

Tegnillustrasjonene

Tegnillustrasjonene er vist ved foto og piler.
Tegnforklaring:

Bevegelsen utføres i pilens retning. Tegnets utførelse stopper ved pilspissen.

Bevegelsen utføres to ganger

Bevegelsen utføres med spillende fingre

Bevegelsen utføres med samlede fingertupper som åpnes.

Bevegelsen utføres med sprikende fingre som samles.

På den vedlagte DVDen er tegnene og setningene utført på film.

FERIEN ER
SLUTT.

TA FØLGE
MED MIA
HJEM.

ER DET DIN
LÆRER?

SKOLEN
BEGYNNER
I DAG.

IKKE KOM
FOR SENT!

Skolestart

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

begynne (2:21), dør (1:17), ferdig (1:21), gammel (2:31), henge opp (2:19), hjem (2:25), ikke (2:15), knagg (2:19), ny (2:31), sekk (1:29), stille (2:21), sykkel (1:29), vente (1:21)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

friminutt (17), glemme (15), klasse (15), klassekamerat (21), ringe inn (17), ringe ut (17), time (15)

ALENE

Høyre pekefinger beveges i en liten sirkel foran kroppen.

BRÅKE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres skrått utover/fremover med bevegelse.

ELEV

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres to ganger skrått ned på venstre arm.

FERIE

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånd stryker to ganger over venstre.

FOR SENT

Håndform og håndstilling som på bildet. Tommelen føres over brystet mot høyre.

GANG/KORRIDOR

Håndform og håndstilling som på bildet. Begge hender føres fremover parallelt.

LÆRER

Håndform og håndstilling som på bildet. Begge fingertuppene føres parallelt nedover to ganger.

MATPAKKE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres mot munnen.

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre og venstre hånd føres i sirkel rundt hverandre.

REGLER

Håndform som på bildet. Høyre hånd plasseres først på venstre hånds fingertupper og berører deretter håndflaten flere ganger nedover.

REKTOR

Tommelfingeren føres oppover to ganger.

SKOLE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres mot hverandre to ganger.

SKOLEBUSS

Tegnet for skole + buss: Håndform og håndstilling som på bildet. Beveges fra hodet og fremover.

SKOLEGÅRD

Tegnet for skole + gård: flat hånd føres i sirkel foran kroppen.

SKOLEVEI

Tegnet for skole + vei: håndform som på bildet. Begge hender føres fra kroppen og parallelt oppover/fremover.

STILLE OPP/ STÅ PÅ REKKE

Tommel- og langfinger plasseres i håndstilling som på bildet. (Markerer «de som står på rekke enten ved siden av hverandre eller bak hverandre»). Høyre hånd flyttes tre ganger enten til siden eller bakover (tilpasses).

TA FØLGE

Håndform som på bildet. Hendene føres parallelt fremover.

TAXI

Pekefingeren beveges til venstre og høyre to ganger.

VAKTMESTER

Knyttet hånd føres inn mot brystet.

Håndform som på bildet føres fra nesen og fremover.

VI GÅR TIL
KLASSE-
ROMMET

HER ER
DIN BOKSTAV.

GYM PÅ
TIMEPLANEN
I DAG.

VIL DU GÅ
PÅ TOALETET?

IKKE GLEM
PENNALET!

Klasserommet mitt

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

bok (1:25), borte (2:21), først (2:21), hjelpe (1:21), huske på (2:25), i dag (2:21), i går (2:21), i morgen (2:21), lese (1:25), plass (2:25), sist (2:21), sitte (1:23), spørre (2:21), stol (2:21), synge (1:17), tegne (1:21)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

gang(13), kalender (29), lekse (17), lærer (13), skolegård (13), sladre (17), tenke (17)

BLYANT

Håndform og håndstilling som på bildet. Beveges som om en skriver med blyant. Tegnet kan også utføres på venstre håndflate.

BOKSTAV

Håndform og håndstilling som på bildet. Bevegelse med spillende fingre ut mot høyre.

DO/TOALETT

Håndform og håndstilling som på bildet. Førres oppover i en liten sirkel to ganger.

ELLER

Høyre hånds pekefinger berører først venstre hånds tommel, deretter venstre hånds pekefinger.

ENGELSK

Håndform og håndstilling som på bildet. Førres inn mot haka to ganger.

FÅ LOV TIL

Begge hendene plasseres foran kroppen med fingertuppene pekende oppover. Førres fremover slik at håndflatene vender opp.

GLEMME

Åpen hånd plasseres ved hodet. Førres utover og lukkes.

GYM

Håndstilling som på bildet. Hendene førres parallelt opp og ned to ganger.

KLASSE/GRUPPE

Håndform og håndstilling som på bildet. Førres mot hverandre to ganger.

KLASSEROM

tegnet for klasse + rom: tegnet for klasse + rom: pekefingerne plasseres inntil hverandre foran kroppen. Beveges fremover i en sirkel.

MATEMATIKK

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene beveges vekselvis oppover to ganger.

MUSIKK

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden beveges med spillende fingre ved øret.

NORSK

Høyre hånds peke- og langfinger tegner en N i luften.

PENNAL

Venstre hånd «holder i pennalet», høyre hånds tommel og pekefinger «drar igjen glidelåsen».

PULT

Håndform som på bildet. Begge hender plasseres inntil hverandre foran kroppen. Førres fra hverandre ut til siden.

RIKTIG

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånd førres to ganger ned på venstre håndflate.

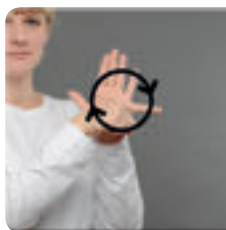
TAVLE

Begge pekefinger plasseres ut fra kroppen i høyde med hodet. Så «tegnes omrisset av tavla».

TELLE

Høyre hånds pekefinger berører venstre hånds tommel, peke- og langfinger.

TIMEPLAN

Høyre pekefinger førres i sirkel langs venstre håndflate som «viseren på klokka».

Tegnet for time + høyre hånd plasseres inntil venstre håndflate og førres nedover med spillende fingre.

DU MÅ IKKE
ERTE!

DU KAN
VELGE.

DET RINGER UT.

SKAL DU PÅ
SFO I DAG?

UNNSKYLD
OLE!

Friminutt og SFO

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

etterpå (2:13), farger (1:21) og (2:33), fortelle (2:21), gjette (2:21), hjem (2:25), leke (2:13), lekeplass (1:15), like (2:23), lite/litt (2:25), mye (2:25), nå (2:25), spørre (2:21), vise (2:21)

Forslag til (tegn fra andre temaer i denne boka:

få lov (15), glemme (15), klasserom (15), lærer (13), ringe inn (17), lekse (17)

ERTE

Begge pekefinger føres parallelt fremover og litt nedover to ganger.

FRIMINUTT

Håndform og håndstilling som på bildet. Pekefingeren beveges frem og tilbake.

HOPPE STRIKK

Peke og langfinger «hopper» på venstre hånd.

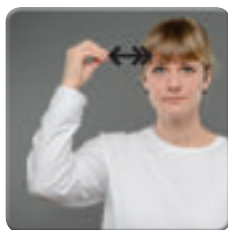
HVERANDRE

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndleddene vrir først mot høyre og så mot venstre.

KRANGLE

Håndform og håndstilling som på bildet. Pekefingerne føres mot hverandre to ganger.

LEKSE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres to ganger inn mot hodet.

RINGE INN

Høyre pekefinger plasseres i høyde med øret. Beveges frem og tilbake.

(RINGE) UT

Tegnet for ringe + ut: håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres fremover.

SFO (S)

Tommel og pekefinger føres sammen.

(F)

Håndform og håndstilling som på bildet.

(O)

Håndform og håndstilling som på bildet.

SKATEBOARD

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene beveges parallelt i bue.

SLADRE

Håndform og håndstilling som på bildet. Langfinger «knipses» fremover to ganger.

SLÅSS

Knyttede hender føres forbi hverandre foran brystet.

TENKE

Høyre pekefinger berører hodet to ganger.

UNNSKYLD

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånd strykes over venstre hånd to ganger.

VAKT

Knyttet hånd føres inn mot brystet.

VELGE

Håndform og håndstilling som på bildet. Pekefingerne beveges vekselvis opp og ned.

DU MÅ LETE!

OLE PLUKKER
BLÅBÆR.

VI SKAL PÅ
TUR I
SKOGEN.

VIL DU INN
I LAVVOEN?

SE MAURTUA
PÅ STIEN.

På tur

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

blomst (1:15), borte (2:21), drikke (1:19), farlig (2:27), finne (2:31), fugl (1:15), gjemsel (2:15), kakao (2:17), kaldt (1:15), kniv (2:23), lukte (1:13), pølse (2:31), regn (1:15), sekk (1:29), varmt (1:15)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

krangle (17), matpakke (13), regler (13), riktig (15), velge (17), vær (25)

BÆR

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånds fingertupper vis utover en gang.

BÅL/BRENNE BÅL

Begge hender med sprikende fingre plasseres rett over hverandre. Høyre hånd beveges oppover i en spiral og fingertuppene samles.

FISKE

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre arm føres fremover som om en fisker.

FLUE

Håndform og håndstilling som på bildet. Beveges oppover i sikk-sakk.

FYRSTIKK/TENNE

Bevegelse som om en tenner en fyrstikk.

GRILLE

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndleddene vis slik at fingrene snus to ganger.

KONGLE

Åpne hender med fingertuppene mot hverandre plasseres foran kroppen, føres fra hverandre med bevegelse og samles.

LAVO

Begge hender med peke- og langfinger pekende oppover. Føres oppover og ender ved at fingrene glir i hverandre.

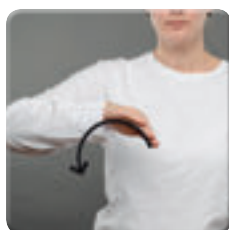
LETE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene beveges i sirkler foran ansiktet.

MAUR

Håndform og håndstilling som på bildet. Spillende fingre føres fremover.

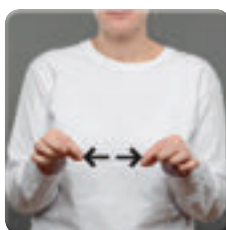
MAURTUE

Tegnet for maur + høyre hånd markerer tua.

ORM

Høyre hånds pekefinger beveges fremover i sikk-sakk.

PINNE

Tommel og pekefinger på begge hender plasseres mot hverandre og føres fra hverandre. Markerer pinnen.

SKOG

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre håndledd vis frem og tilbake mens armen føres litt bakover.

SOPP

Håndform og håndstilling som på bildet.

STEIN

Knyttede hender. Høyre hånd slår på venstre hånd og forbi.

STI

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres fra kroppen og fremover med bevegelse.

TRE

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndleddet beveges slik at håndflaten vis to ganger mot høyre.

TUR

Hendene plasseres på hver sin side av ansiktet. «Vinker bakover» to ganger.

VED

Høyre hånd markerer vedstabelen som bæres på armen.

OLE OG MIA
ER KLASSE-
KAMERATER.

DE ER OGSÅ
FETTER OG
KUSINE.

VIL DU
OVERNATTE?

KANSKJE VI
SKAL PÅ KINO.

OLE SPILLER
DATASPILL.

Venner

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

besøk (1:11), gjemme noe (1:29), gråte (1:13), gutt (1:11), gøy (1:11), hente (2:13), jente (1:11), kose (2:27), låne (1:21), prate (1:13), tulle (2:27), TV (1:29), tøyse (2:27), ødelegge (2:15)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

få lov (15), lenge (29), musikk (15), ta følge/slå følge (13), trene (23)

BYTTE

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre og venstre hånd føres vekselvis frem og tilbake.

DATASPILL

Håndform og håndstilling som på bildet. Spillende fingre.

Tommel og pekefinger på begge hender berører hverandre. Føres vekselvis frem og tilbake.

DELE

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånd føres over venstre håndflate mot kroppen.

DVD

DVD Håndform og håndstilling som på bildet. (D+V+D).

FETTER/KUSINE

Høyre hånds peke- og langfinger stryker over venstre hånds peke- og langfinger mot kroppen.

FRI

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndleddet vis slik at en får håndstilling som på neste bilde.

GI TILBAKE

Håndform og håndstilling som på bildet. Begge hender føres fra kroppen og ut.

HELG

Flat hånd plasseres på brystet og føres ned og utover.

HEMMEIGHET

Åpen hånd plasseres foran munnen. Hånden føres forbi munnen samtidig som den lukkes og hodet vis litt mot venstre.

IPAD

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre langfinger strykes to ganger mot venstre over venstre håndflate.

KANSKJE

Håndform og håndstilling som på bildet. Tommelen beveges vekselvis mot venstre og høyre to ganger.

KINO

Håndform og håndstilling som på bildet. Fingrene føres mot hverandre og nedover to ganger.

OG

Fingertuppene på begge hender føres sammen og berører hverandre.

OGSÅ

Håndform og håndstilling som på bildet. Føres nedover to ganger.

OVERNATTE

Høyre hånd plasseres som på bildet. Føres foran ansiktet mot venstre og samles.

SLAPPE AV

Peke- og langfinger peker rett fremover foran kroppen. Håndleddene vis slik at håndflatene vender opp mens kroppen lenes bakover.

TRAMPOLINE

Håndform og håndstilling som på bildet. Peke- og langfinger føres ned og opp igjen fra håndflaten som om en «hopper på trampolina».

VELKOMMEN

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres inn mot kroppen.

VENN/KLASSEKAMERAT

Høyre hånd tar rundt venstre hånd. Klassekamerat: tegnet for klasse + venn.

OLE SPILLER
FOTBALL.

HAN SCORER
MANGE MÅL.

LIKER DU
Å TRENE?

CORNER, ROPER
DOMMEREN.

DERE MÅ
SAMARBEIDE!

Fotball

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

bra (1:2), dusje (1:23), falle (2:17), flink (1:13), forstå (2:15), først (2:21), igjen (2:17), konkurranse (2:31), langt (2:31), løpe (2:15), miste (2:31), skade seg (2:29), skifte (1:13), vinne (2:13), vondt (1:13)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

helg (21), også (21), regler (13), stille opp (13), venn (21)

BEST

Høyre hånds tommelfinger føres oppover.

CORNER

Fingertuppene danner et hjørne.

DOMMER

Tommel og pekefinger «holder i fløyta» som føres inn mot munnen to ganger.

FOTBALL

Høyre hånd knyttet slår på venstre håndflate to ganger.

FOTBALLBANE

Tegnet for fotball + håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres i en sirkel foran kroppen.

FOTBALLKAMP

Tegnet for fotball + håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres parallelt frem og tilbake.

FOTBALLSPILLER

Tegnet for fotball + håndform og håndstilling som på bildet. Hånden beveges fremover i sikk-sakk.

FOTBALLDRAKT

Tegnet for fotball + håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres nedover brystet.

GRESS

Håndform som på bildet. Føres fra kroppen og utover.

KEEPER

Håndform som på bildet. Hendene føres parallelt inn mot brystet to ganger.

LAG

Håndform som på bildet. Hendene føres mot hverandre.

MÅL

Høyre hånds pekefinger føres under venstre hånd.

SAMARBEIDE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres sammen.

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånd berører venstre hånd to ganger.

SCORE

Høyre hånds pekefinger føres under venstre hånd.

SIDELINJE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden beveges fremover og tilbake.

SVETT/SVETTE

Håndform og håndstilling som på bildet. Føres nedover på hver side av ansiktet.

TAPE

Peke- og langfinger på begge hender plasseres foran kroppen pekende skrått oppover, føres mot hverandre og nedover.

TRENE/TRENING

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånd slår ned på venstre arm to ganger.

TRENER

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres parallelt fremover to ganger.

BONDEN HAR
SEKS HESTER.

KAN DU
GJØRE DET?

VIL DU RI?

VI MÅ MØKKE I
STALLEN.

HESTEN HAR
SAL OG
STIGBØYLE.

Riding

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

begynne (2:21), bukse (1:13), (2:19), farlig (2:27), finne (2:31), forsiktig (2:27), fort (2:17), gå (2:17), hete (2:21), hjelpe (1:21), hoppe (1:17), kose (2:27), langsomt (2:17), modig (2:27), snill (1:21), støvler (2:19), tøff (2:27)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

gress (23), skog (19), sti (19), tre (19), tur (19)

BISSEL

Begge pekefinger føres inn mot munnen.

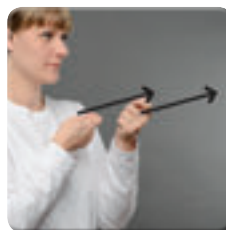
BONDE

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndleddet vris.

BONDEGÅRD

Tegnet for bonde + håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres i en sirkel.

FORE

Håndform og håndstilling som på bildet. Begge hender føres fremover og litt oppover.

GALOPPERE

Håndform og håndstilling som på bildet. Begge hender beveges parallelt to ganger fremover i sirkler.

GJØRE

Knyttede hender føres rundt hverandre i sirkel.

HEST

Håndform og håndstilling som på bildet. Beveges opp og ned.

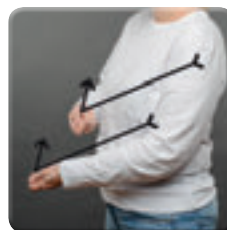
HINDER

Peke- og langfinger på begge hender plasseres mot hverandre foran kroppen. Føres ut til hver side.

HØY

Håndform og håndstilling som på bildet. Begge hender med sprikende fingre føres fremover.

MØKKE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres først nedover, deretter opp og bakover som om en bruker en stor spade.

PONNI

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden føres ut til siden, markerer ponnien som er mindre enn en hest.

RI

Håndform og håndstilling som på bildet. Bevegelse to ganger fremover.

RIDEBANE

Tegnet for ri + håndform og håndstilling som på bildet. Føres i en sirkel foran kroppen.

RIDEHJELM

Tegnet for ri + håndform og håndstilling som på bildet. Føres langs hodet bakover.

SAL

Hendene markerer salen.

SKRITTE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene beveges vekselvis i sirkel i «skrittetempo».

STALL

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres skrått nedover.

STIGBØYLE

Tommel og pekefinger på begge hender markerer stigbøylen.

TRAVE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene beveges vekselvis i sirkel i «travtempo»

VÆR (FEKS. «FINT VÆR UTE»)

Håndform som på bildet. Føres i bue ut mot høyre.

VI KJØPER
EGG OG MELK
I DAG.

JEG BETALER
MED KORT.

KAN DU PANTE
FLASKENE?

MIA ELSKER
SHOPPING.

FRUKT ER
BILLIG NÅ!

I butikken

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

din tur (2:15), egg (1:29), finne (2:31), flaske (1:19), godterier (2:31), hente (2:13), huske på (2:25), hylle (2:13), ikke (2:15), is (1:27), kjøpe (2:31), kø (2:31), mat (1:19), mer (1:19), penger (2:31), vente (1:21)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

bytte (21), pakke (29), glemme (15), pakke inn (29)

BANKKORT

Høyre hånd føres inn i venstre hånd mellom tommelen og resten av fingrene.

BETALE

Høyre hånd føres fra venstre håndflate og utover i en liten bue.

BETALE MED KORT

Håndform som på bildet. Bevegelse som om en «trekker kortet».

BILLIG

Håndform og håndstilling som på bildet. Knekk i håndleddet slik at hånden bevegtes to ganger utover.

BUTIKK

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene bevegtes vekselvis frem og tilbake.

DYRT

Fingertuppene på høyre hånd samlet. Berører venstre håndflate. Føres raskt oppover mens fingrene spriker.

FRUKT

Håndform og håndstilling som på bildet. Vris en gang inn mot kinnet.

GRØNNSAKER

Håndform og håndstilling som på bildet. Føres nedover med bevegelse.

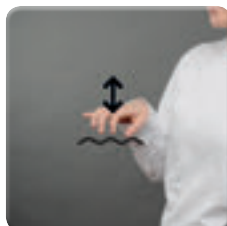

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndleddene vris to ganger samtidig som hendene føres litt fra hverandre.

HANDLEVOGN

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene bevegtes vekselvis frem og tilbake.

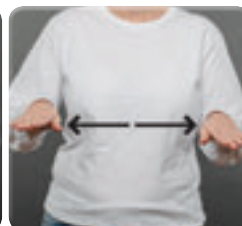
KASSE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden bevegtes litt opp og ned med spillende fingre.

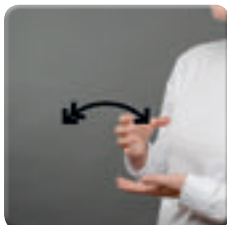

KJØTTDISK

Høyre tommel og pekefinger tar i venstre hånd.

Begge hender plasseres med flat håndstilling foran kroppen. Føres fra hverandre.

PANTE

Bevegelse som en holder en flaske og fører den inn i pantemaskinen, bevegelsen utføres to ganger.

POSE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden trekkes oppover to ganger.

SHOPPING

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene bevegtes vekselvis frem og tilbake.

TILBUD

Høyre hånd med håndflaten opp føres ned på venstre hånd to ganger.

VARER

Hendene markerer varene på disken.

VEIE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene bevegtes vekselvis opp og ned.

VÆR SÅ GOD

Hendene plasseres foran kroppen med fingertuppene pekende oppover. Føres fremover slik at håndflatene vender opp.

VI SKAL ÅPNE
ADVENTS-
KALENDEREN
OG LAGE ENGLER
I DAG.

NÅ ER DET
ADVENT.

VI MÅ VENTE
LENGE TIL DET ER
JULEAFTEN.

ER DET FØRSTE
SØNDAG I
ADVENT?

JEG HAR IKKE SETT
JULENISSEN.

Juleforberedelser

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

appelsin (1:29), besøk (1:11), feire (1:27), fin (1:23), grøt (1:19), kake (1:27), klippe (2:13), lage (2:15), lime (2:13), lys (1:25), pynte (2:19), snø (1:15), (2:17), synte (1:17), vente (1:21), vinter (2:17), ønske (2:27)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:

24.(34), desember (33), ferie (13), fri (21), stall (25)

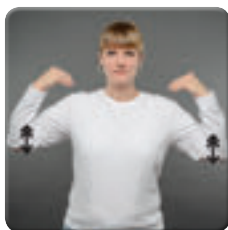
ADVENT

Håndform og håndstilling som på bildet. Fingertuppene beveges to ganger innover mot kroppen.

ADVENTSKALENDER

Tegnet for advent + bevegelse som om en trekker av «datolappen».

ENGEL

Håndform og håndstilling som på bildet. Armene / albuene beveges opp og ned.

GLITTER

Begge hender med sprikende fingre føres oppover med bevegelse.

GOD

Flat hånd føres fra munnen og utover.

HJERTE

En «tegner» et hjerte med pekefingerne.

JESUSBARNET

Håndform og håndstilling som på bildet, høyre langfinger føres inn i venstre hånd.

Håndform og håndstilling som på bildet, venstre langfinger føres inn i høyre hånd.

Håndform og håndstilling som på bildet. Beveges frem og tilbake.

JUL

Pekefingerne tegner omrisset av juletreet.

JULENISSE

Tegnet for jul + nisse: høyre hånd plasseres åpen mot hodet. Føres nedover og samles. Markerer nisselua.

JULETRE

Tegnet for jul + tre: Håndform og håndstilling som på bildet. Håndflaten vris to ganger mot høyre.

KIRKE

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres nedover to ganger som om en drar i klokke tauet.

LENGE

Høyre pekefinger plasseres foran kroppen på venstre side. Føres langsomt mot høyre.

LENKE

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndleddene vris og tommel og pekefinger føres sammen igjen for å markere lenkene som henger sammen.

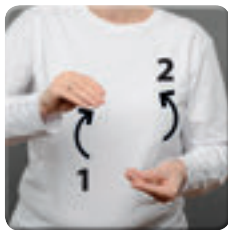
LUCIA

Begge pekefinger markerer lysene på hodet.

PAKKE

Hendene beveges slik at de former en pakke.

PAKKE INN

Bevegelse som om en pakker inn noe.

PREST

Peke- og langfinger markerer prestekragen.

STJERNE

Håndform og håndstilling som på bildet. Håndflaten beveges raskt mot venstre og høyre to ganger.

NÅR SKAL VI
HA FERIE?

HVILKEN DAG
ER DET?

DU KAN SITTE
MELLOM MAMMA
OG PAPPA.

STÅ VED
SIDEN AV MIA.

OJ, HAN
SPARKER BALLE
GJENNOM
VINDUET.

Preposisjoner/spørreord

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2)
(bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no:

etterpå (2:13), først (2:21), hva (2:21), hvem (2:21), hvor (2:21), høst (2:15), i dag (2:21), i går (2:21), i morgen
(2:21), sist (2:21), sommer (2:15), vinter (2:17), vår (2:15), år (1:27)

Forslag til tegn fra andre temaer i denne boka:
kalender (29)

BAK

Høyre hånd føres fra siden og på utsiden av venstre hånd.

FORAN

Håndform og håndstilling som på bildet. Høyre hånd føres over venstre hånd mot kroppen,

FRA

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene trekkes fra hverandre.

GJENNOM

Samles i knyttet hånd. Håndform og håndstilling som på bildet. Sprikende fingre. Høyre hånd føres forbi venstre hånd som holdes i ro.

HOS

Håndform og håndstilling som på bildet.

Åpne hender føres litt til siden mens de knyttes.

INNI

Høyre pekefinger føres under høyre hånd.

MELLOM

Høyre hånd plasseres mellom venstre hånds tommel og pekefinger. Beveges vekselvis mot venstre og høyre to ganger.

NEDE

Høyre hånds pekefinger peker nedover to ganger.

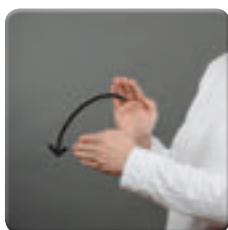
OPPE

Høyre hånds pekefinger peker oppover to ganger.

OPPÅ

Høyre håndflate føres ned på venstre håndbak.

OVER

Høyre hånd føres over venstre hånd.

TIL

Pekefingeren peker mot venstre. Beveger seg slik at den ender med å peke rett frem.

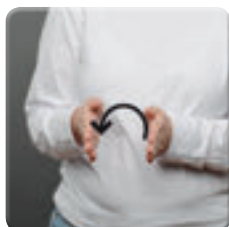
UNDER

Flat høyre hånd føres under venstre hånd.

UTENFOR

Høyre hånd plasseres ved venstre hånd og føres fremover i en bue.

VED SIDEN AV

Begge hender plasseres parallelt foran kroppen. Høyre hånd føres ut til siden.

HVILKEN

Håndform og håndstilling som på bildet. Spillende fingre.

HVORDAN

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene føres mot hverandre to ganger.

HVORFOR

Håndform og håndstilling som på bildet. Tommelen beveges vekselvis mot venstre og høyre to ganger.

NÅR

Høyre hånds pekefinger beveges raskt mot høyre.

Måneder og tall

Forslag til supplerende tegn finnes i Mine tegn: Babyboka (1) og i Mine tegn i barnehagen (2) (bok nr. og sidetall i parentes), eller på tegnordbok.no

JANUAR

Lillefingeren strykes to ganger nedover høyre kinn.

FEBRUAR

Høyre pekefinger strykes over haka to ganger mot høyre.

MARS

Begge hender med håndflatene opp og sprikende fingre plasseres foran kroppen.

Føres til hver sin side mens fingertuppene samles.

APRIL

Håndform og håndstilling som på bildet. Føres to ganger ut fra nesen.

MAI

Håndform som på bildet. Plasseres først på venstre side av brystet, deretter på høyre.

JUNI

Begge hender med sprikende fingre plasseres rett over hverandre. Høyre hånd beveges oppover i en spiral og fingertuppene samles.

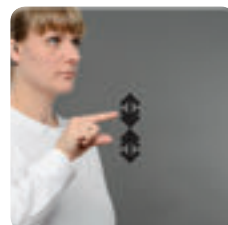
JULI

Flat hånd føres over pannen fra venstre mot høyre.

AUGUST

Håndform og håndstilling som på bildet. Hånden vrís innover to ganger.

SEPTEMBER

Tommel og pekefinger føres sammen to ganger.

OKTOBER

Knyttet hånd føres mot pannen to ganger.

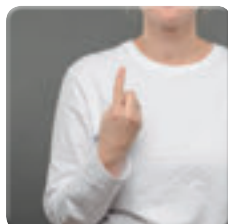
NOVEMBER

Fingertuppene på høyre hånd føres mot venstre håndflate to ganger.

DESEMBER

Håndform og håndstilling som på bildet. Hendene beveges fra 1 til 2.

1

Håndform og håndstilling som på bildet.

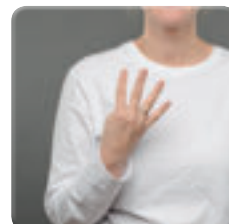
2

Håndform og håndstilling som på bildet.

3

Håndform og håndstilling som på bildet.

4

Håndform og håndstilling som på bildet.

5

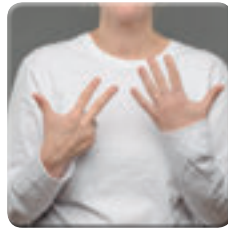
Håndform og håndstilling som på bildet.

6
Håndform og håndstilling som på bildet.

7
Håndform og håndstilling som på bildet.

8
Håndform og håndstilling som på bildet.

9
Flat hånd med sprikende fingre og tommelen bøyd mot håndflaten plasseres ved nesen og føres fremover.

10
Håndform og håndstilling som på bildet.

11
Føres to ganger nedover.

12
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres nedover.

13
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres to ganger nedover.

14
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres to ganger nedover.

15
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres to ganger nedover.

16
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres to ganger nedover.

17
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres to ganger nedover.

18
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres to ganger nedover.

19
Håndform og håndstilling som på bildet.

Hånden vris slik at håndflaten vender ned og «slår» to ganger foran kroppen.

20
Håndform som på bildet. Føres nedover langs kroppen.

30
Håndform som på bildet. Føres nedover langs kroppen.

40
Håndform som på bildet. Føres nedover langs kroppen.

50
Håndform som på bildet. Føres nedover langs kroppen.

60
Håndform som på bildet. Føres nedover langs kroppen.

70
Håndform som på bildet. Føres nedover langs kroppen.

80
Håndform som på bildet. Føres nedover langs kroppen.

90
Håndform som på bildet. Føres skrått ut fra nesa og ned langs kroppen.

100
Håndform og håndstilling som på bildet. Føres skrått nedover.

1000
Håndform som på bildet. Føres fra venstre mot høyre.

TEMABILDER

Nøkkelpbegrep – substantiver

Dette sier jeg til barnet

Nøkkelpbegreper – verb

Nøkkelpbegreper – adjektiver

Nøkkelpbegreper – adverb

Sett inn ditt bilde her

Disse sangene pleier vi å synge

Dette sier barna til hverandre

Disse reglene/lekene pleier vi å leke

Viktige ord og begreper

Dette sier jeg til barnet

Alt vi gjør og hvordan vi gjør det

Personer

Egenskaper

Sett inn ditt bilde her

Standardsetninger

Dette sier jeg til de andre barna

Dette sier jeg til de andre voksne

VIKTIGE ORD OG BEGREPER

Ringeklokke	Hjelm	Sykkelskur
Pedal	Lappesaker	Håndbremse
Kjede	Lys	Fotbremse
Styre	Refleks	Vei
Hjul	Regnjakke	Pumpe
Nav	Plaster	
Bagasjebærer	Merke	

PERSONER

Emma	Erik	Kompis
Mia	Nils	Venninne
Ole	Klasselærer	

DETTE SIER JEG TIL

Først skal vi pumpe sykkelen din.

Kjør forsiktig ned bakken!

Husk å ta på hjelmen!

Vil du kjøre og hente ballen?

Det er vanskelig å komme opp den store bakken.

Du får lov til å sykle til kompisens din.

I dag er det snøvær og du kan ikke sykle.

Til våren kan vi sykle til mormor.

Du kan også kjøpe 4 is til oss.

DETTE SIER JEG TIL ANDRE BARN OG VOKSNE

Alle skal sykle sammen, ingen får sykle i forveien.

Det er ikke lov å kjøre forbi.

Vi må vente på de siste.

Vi kjører i ei rekke, Sigurd kjører først og jeg sist.

Pappa har punktert, vi stopper!

Det regner og da får vi ta på regnklær.

Nå må du vente litt.

Er alle klare?

Klar, ferdig gå!

Er alle klare?

HVA VI GJØR

Kjøre	Bremse	Pusse
Falle	Vaske	Bråke
Slå seg	Svinge	Ødelegge
Skade seg		

HVORDAN VI GJØR

Til venstre	Fort	Riktig
Høyre	Langsomt	

EGENSKAPER

Nypusset	Stripete	Sliten
Ren	Blå	
Blank		

SMAÅORD

Hils mormor!	Velkommen!	Hjelp!
Kom!	Vent!	
Takk for hjelpen	Stopp!	

VIKTIGE ORD OG BEGREPER

Hylle	Lettlest bok	Setninger
Lånekort	Eventyr	Tittel
Side	Faktabok	Forfatter
Rekke	Billedbok	Unnskylld
Fagbok	Bokmerke	Ja takk
Skjønnlitteratur	Alfabet	Kult
	Ord	

PERSONER

Bibliotekar	Thea	William
Låner	Viktoria	Emil
Emma	Lukas	
Sara	Mathias	

DETTE SIER JEG TIL

Nå ser vi om vi finner en bok.
Hva tror du om denne?
Du har hund, skal vi finne en bok om hunder?
Denne boka kan storesøster lese for deg.
Hvem skal du lese for?
Her er en bok som passer for deg, tror jeg.
Skal jeg hjelpe deg med å finne en bok?
Du kan låne to bøker.
Den kan du ta med hjem.
Vi leser boka i kveld når du skal legge deg.

Bibliotek

HVA VI GJØR

Registrere	Leverer inn	Lytte
Låne	Låne	Forstå
Lese		Gjenta
Finne		

HVOR/HVORDAN

Nederst	Bak	Rolig
Øverst	Forsiktig	Tilbake
Mellom		

EGENSKAPER

Tykk	Morsom	Kjedelig
Tynn	Spennende	
Stor		

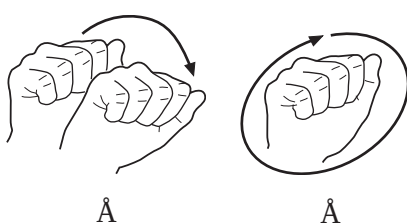
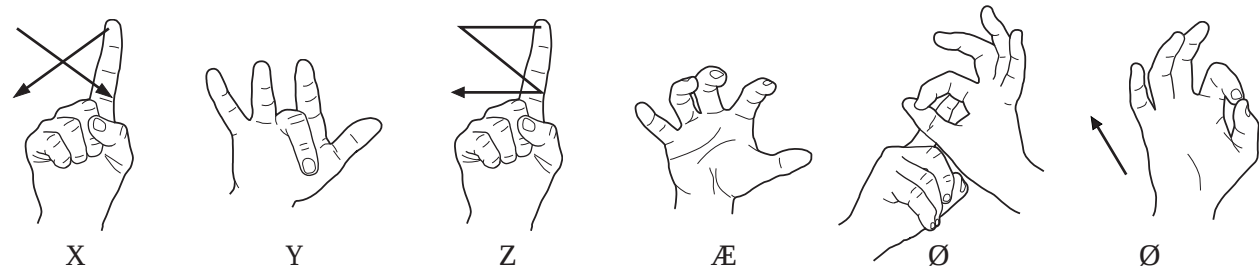
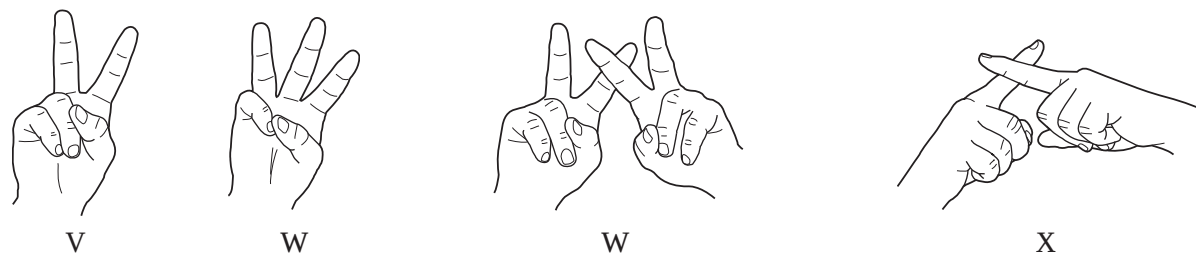
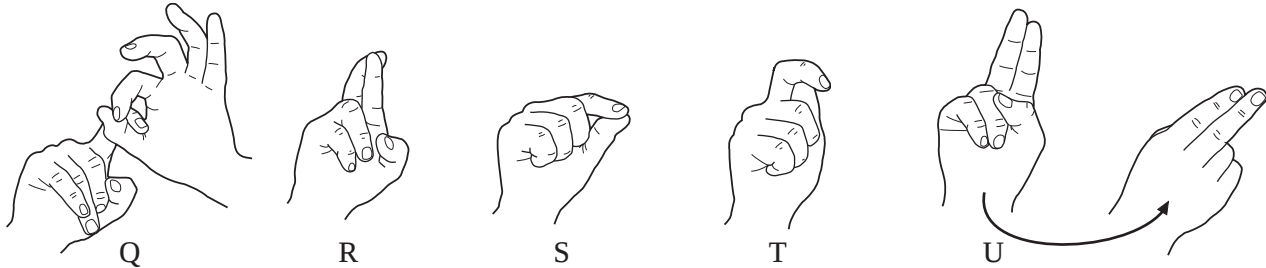
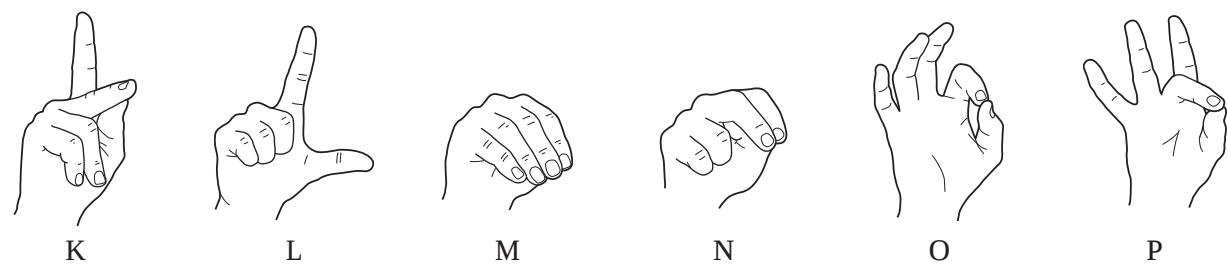
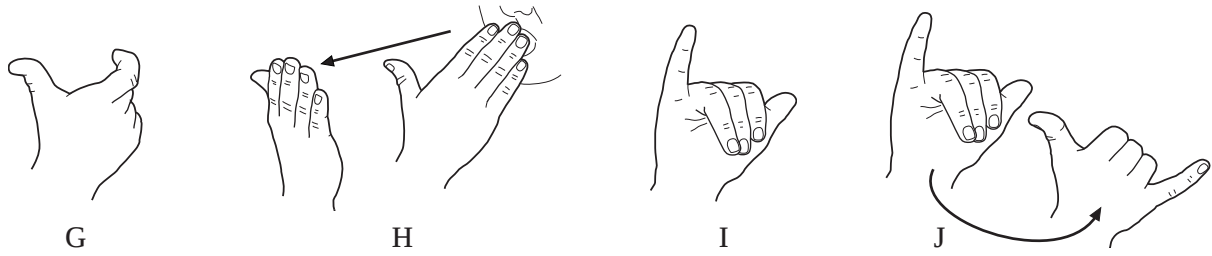
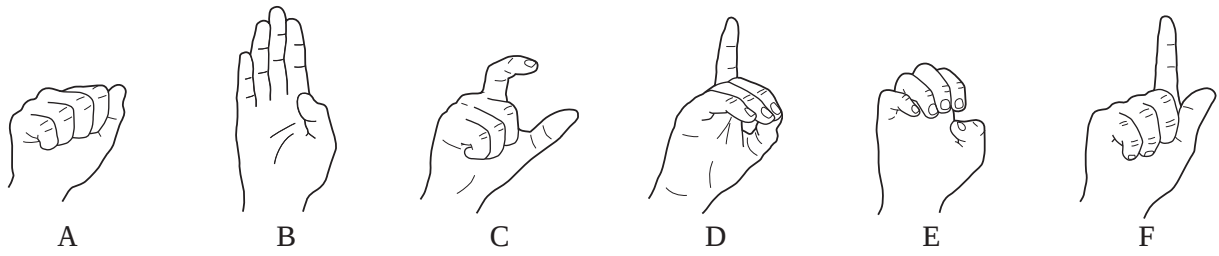
OPPFORDRINGER

Still opp to og to!	Vær stille!	Ikke lov!
Skynd deg!	Gå rolig!	Kom til meg!

DETTE SIER JEG TIL ANDRE BARN OG VOKSNE

Nå må dere finne en bok!
Har du funnet en bok?
Den her handler om en hest, liker du den?
Liker du eventyr?
Hvilke type bøker liker du?
Vil du ha faktabok eller skjønnlitteratur?

Du spiller fotball, her er en bok om fotball.
Tror du at dette er noe for deg?
Dere kan låne bøkene i to uker.
Tiden er ute, nå må vi tilbake.

Norsk enhåndselfabet

Tegningene viser hendene sett fra mottakers synsvinkel. To varianter for bokstavene W, X, Ø og Å er tatt med.

© Møller Kompetansesenter 2002

Register for tegn

1-1000	
1	33
2	33
3	33
4	33
5	33
6	34
7	34
8	34
9	34
10	34
11	34
12	34
13	34
14	34
15	34
16	34
17	34
18	34
19	34
20	34
30	34
40	34
50	34
60	34
70	34
80	34
90	34
100	34
1000	34

A	
advent	29
adventskalender	29
ake	bok 2: 17
akebrett	bok 2: 17
alene	13
alle	bok 1: 17
and	bok 1: 23
appelsin	bok 1: 29
april	33
ark	bok 2: 13
armringer	bok 2: 25
august	33

B	
baby	bok 1: 17
bade	bok 1: 23
badebukse	bok 2: 25
badedrakt	bok 2: 25
bak	31
bake	bok 1: 27
bakke	bok 2: 17
ball	bok 1: 21
ballong	bok 1: 27
bamse	bok 1: 25
banan	bok 1: 24
bane	25

bankkort	27
barn	bok 1: 17
barnehage	bok 1: 29
barnetog	bok 2: 31
begynne	bok 2: 21
best	23
bestefar	bok 1: 10
bestemme	bok 2: 27
bestemor	bok 1: 11
besøk	bok 1: 11
betale	27
bil	bok 1: 21
billig	27
bissel	25
bjørn	bok 1: 25
bleie	bok 1: 13
blid	bok 2: 27
blod	bok 2: 29
blomst	bok 1: 15
blyant	15
blå	bok 2: 33
blåse	bok 1: 15
bod	bok 2: 15
body	bok 1: 13
bok	bok 1: 25
bokstav	15
bonde	25
bondegård	25
bord	bok 2: 13
borte	bok 2: 21
bra	bok 1: 21
brekke (arm/fot)	bok 2: 29
brenne bål	19
briller	bok 1: 29
bror	bok 1: 11
brun	bok 2: 33
brus	bok 1: 27
brød	bok 1: 19
bråke	13
bukse	bok 1: 13
bukse	bok 2: 19
bunad	bok 2: 31
bursdag	bok 1: 27
buss	bok 1: 17
butikk	27
by	bok 1: 17
bygge	bok 1: 21
bytte	21
bær	19
bæsj	bok 1: 13
bøff	bok 2: 19
bøtte	bok 1: 15
bål	19
båt	bok 1: 29

C	
corner	23

D	
dame	bok 2: 25
danse	bok 1: 17
dataspill	21
deilig	bok 1: 23
dekke på	bok 2: 23
dele	21
desember	33
dette	bok 2: 17
din	bok 1: 21
din tur	bok 2: 15
disse	bok 1: 15
do	15
dokke	bok 1: 21
dokkekrok	bok 2: 13
dommer	23
dress	bok 1: 15
drikke	bok 1: 19
dronning	bok 2: 31
drue	bok 1: 29
du	bok 1: 11
dum	bok 2: 27
dumt	bok 2: 27
dusje	bok 1: 23
DVD	21
dyne	bok 1: 25
dypt	bok 2: 25
dyr	bok 1: 25
dyrt	27
dør	bok 1: 17

E	
egg	bok 1: 29
ekkel	bok 2: 27
elefant	bok 1: 29
elev	13
eller	15
engel	29
engelsk	15
eple	bok 1: 29
er	bok 1: 17
erte	17
etterpå	bok 2: 13
eventyr	bok 2: 21

F	
falle	bok 2: 17
familie	bok 1: 11
farger	bok 1: 21
farlig	bok 2: 27
fat	bok 2: 23
feber	bok 2: 29
februar	33
feil	bok 2: 27
feire	bok 1: 27
ferdig	bok 1: 23
ferie	13
fetter	21

fin	bok 1:	23
finne	bok 2:	31
firkant	bok 2:	33
fisk	bok 1:	29
fiske		19
flagg	bok 2:	31
flink	bok 1:	13
flue		19
fluortablett	bok 1:	25
fly	bok 1:	29
for sent		13
foran		31
fore		25
forkjølelse	bok 2:	29
forkjølet	bok 2:	29
forkle	bok 2:	13
forsiktig	bok 2:	27
forstå	bok 2:	15
fort	bok 2:	17
fortelle	bok 2:	21
fotball		23
fotball trøye		23
fotballbane		23
fotballdrakt		23
fotballkamp		23
fotballspiller		23
fra		31
fredag	bok 2:	33
fri		21
friminutt		17
frukt	bok 2:	23
frukt		27
fryse	bok 1:	15
fugl	bok 1:	15
fyrstikk		19
fysioterapeut	bok 2:	25
først	bok 2:	21
få lov til		15

G		
gaffel	bok 2:	23
galoppere		25
galt	bok 2:	27
gammel	bok 2:	31
gang		13
garderobe	bok 2:	19
gave	bok 1:	27
genser	bok 1:	13
gi tilbake		21
gips	bok 2:	29
gjemme noe	bok 1:	29
gjemsel	bok 2:	15
gjennom	bok 1:	17
gjennom		31
gjettinge	bok 2:	21
gjøre		25
glad	bok 1:	27
glad i	bok 1:	11
glatt	bok 2:	17
glemme		15
glitter		29
god jul		29
god natt	bok 1:	25
godt	bok 1:	19

godteri	bok 2:	31
gratulerer	bok 1:	27
gress		23
grille		19
gris	bok 1:	25
gruppe		15
grønn	bok 1:	27
grønn	bok 2:	33
grønnsaker		27
grøt	bok 1:	19
gråte	bok 1:	13
gul	bok 1:	27
gul	bok 2:	33
gummei støvler	bok 2:	19
gutt	bok 1:	11
gym		15
gøy	bok 1:	11
gå	bok 2:	17
gå på ski	bok 2:	17
gå på skøyter	bok 2:	17
gård		13

H		
ha det	bok 1:	15
hals	bok 2:	29
hamburger	bok 2:	31
handlevogn		27
har	bok 1:	19
hei	bok 1:	15
helg		21
hemmelighet		21
henge opp	bok 2:	19
hente	bok 2:	13
hest	bok 1:	25
hest		25
hete	bok 2:	21
hinder		25
hjelme		25
hjelp	bok 1:	21
hjem	bok 2:	25
hjemme	bok 2:	25
hjerter		29
hjul	bok 1:	17
hoppe	bok 1:	17
hoppe strikk		17
hos		31
hoste	bok 2:	29
hund	bok 1:	17
hus	bok 2:	29
huske	bok 1:	15
huske (på)	bok 2:	25
hva	bok 2:	21
hvem	bok 1:	17
hvem	bok 2:	21
hverandre		17
hvilken		31
hvit	bok 2:	33
hvor	bok 2:	21
hvordan		31
hvorfor		31
hulle	bok 2:	13
hysj	bok 1:	17
høre	bok 2:	25
høst	bok 2:	15
høy		25
håndkle	bok 1:	23
hår	bok 1:	13

I		
i dag	bok 2:	21
i går	bok 2:	21
i morgen	bok 2:	21
igjen	bok 2:	17
ikke	bok 2:	15
ingen	bok 2:	25
inni		31
iPad		21
is	bok 1:	27
is (på vannet)	bok 2:	17

J		
ja	bok 1:	17
jakke	bok 1:	29
januar		33
jeg	bok 1:	11
jente	bok 1:	11
jesusbarnet		29
juice	bok 2:	23
jul		29
juletre		29
juli		33
juni		33

K		
kakao	bok 2:	17
kake	bok 1:	27
kaldt	bok 1:	15
kalender		29
kamp lagkamp		23
kan	bok 1:	21
kanin	bok 1:	29
kanskje		21
kasse		27
kaste opp	bok 2:	29
katt	bok 1:	17
kaviar	bok 2:	23
keeper		23
ketchup	bok 2:	31
kino		21
kirke		29
kjedelig	bok 2:	27
kjole	bok 1:	29
kjøkken	bok 2:	23
kjøleskap	bok 2:	23
kjøpe	bok 2:	31
kjøre	bok 2:	15
kjøtt		27
kjøttedisk		27
klasse		15
klassekamerat		21
klasserom		15
klatre	bok 2:	15
kle av	bok 1:	13
kle på	bok 1:	13
klippe	bok 2:	13
klosser	bok 1:	21
klær	bok 2:	19
knagg	bok 2:	19
kniv	bok 2:	23
koke	bok 2:	23
kom	bok 1:	11

komfyr	bok 2:	23
konge	bok 2:	31
kongle		19
konkurranse	bok 2:	31
kopp	bok 1:	29
korridor		13
kose	bok 2:	27
krangle		17
krok (hjørne)	bok 2:	13
ku	bok 1:	17
kusine		21
kvalm	bok 2:	29
kø	bok 2:	31

L		
lag		23
lage	bok 2:	15
lampe	bok 1:	25
lang/t (avstand)	bok 2:	31
langsomt	bok 2:	17
lavo		19
lege	bok 2:	29
legge seg	bok 1:	25
lei av	bok 2:	27
lei seg	bok 2:	27
leke	bok 2:	13
lekeplass	bok 1:	15
lekse		17
lenge		29
lenke		29
lese	bok 1:	25
lete		19
levende lys	bok 1:	27
leverpostei	bok 1:	19
like	bok 2:	23
lilla	bok 2:	33
lim	bok 2:	13
lime	bok 2:	13
lite	bok 2:	25
litt	bok 2:	25
Lucia		29
lue	bok 1:	15
lukte	bok 1:	13
lys	bok 1:	25
lyst	bok 1:	25
lærer		13
løpe	bok 2:	15
lørdag	bok 2:	33
låne	bok 1:	21

M		
mage	bok 1:	13
mai		33
male	bok 2:	13
mamma	bok 1:	11
mandag	bok 2:	33
mange	bok 1:	27
mars		33
mat	bok 1:	19
matpakke		13
matte		15
maur		19
maurtua		19
medisin	bok 2:	29
melk	bok 1:	19
melk	bok 2:	23
mellom		31
mer	bok 1:	19
mett	bok 2:	23
min	bok 1:	21
miste	bok 2:	31
modig	bok 2:	27
munn	bok 1:	13
musikk		15
mye	bok 2:	25
møkke		25
mørkt	bok 1:	25
må	bok 1:	23
måke (snø)	bok 2:	17
mål		23

N		
nam-nam	bok 1:	19
nede		31
nei	bok 1:	21
nese	bok 1:	13
nisse		29
norsk		15
november		33
ny	bok 2:	31
nysgjerrig	bok 2:	27
nå	bok 2:	25
når		31

O		
og		21
også		21
oktober		33
onkel	bok 1:	11
onsdag	bok 2:	33
opp	bok 1:	23
oppe		31
oppvaskmaskin	bok 2:	23
orange	bok 2:	33
orm		19
ost	bok 1:	19
ost	bok 2:	23
over		31
overnatte		21

P		
pakke	bok 1:	27
pakke		29
pakke inn		29

pante		27
pappa	bok 1:	11
penger	bok 2:	31
pennal		15
perle	bok 2:	13
pinne		19
pizza	bok 1:	27
plass	bok 2:	25
plaster	bok 2:	29
pludre	bok 1:	13
ponni		25
pose		27
potte	bok 1:	23
prate	bok 1:	13
prest		29
prins	bok 2:	31
prinsesse	bok 2:	31
prøve	bok 2:	29
pult		15
pusle	bok 2:	13
puslespill	bok 2:	13
pusse tenner	bok 1:	25
pute	bok 1:	25
pynte seg	bok 2:	19
pysjamas	bok 1:	25
pølse	bok 2:	31
på		31
på plass	bok 2:	25
pålegg	bok 2:	23

R		
redd	bok 2:	27
regler		13
regn	bok 1:	15
regnbukse	bok 2:	19
rektor		13
ren	bok 1:	23
ri		25
ridebane		25
ridehjel		25
riktig		15
ringe inn		17
ringe ut		17
rom		15
ronse	bok 1:	15
rosa	bok 2:	33
rundt	bok 1:	17
rutsje	bok 2:	15
rydde	bok 1:	21
rød	bok 1:	27
rød	bok 2:	33

S		
saft	bok 2:	23
saks	bok 2:	13
sal		25
samarbeide		23
samlingstund	bok 2:	21
samme	bok 2:	25
sandkake	bok 2:	15
sandkasse	bok 1:	15
sau	bok 1:	17
score		23
se	bok 2:	17
seint	bok 2:	17

sekk	bok 1:	29
selskap	bok 1:	27
selv	bok 2:	19
seng	bok 1:	25
september		33
SFO		17
shopping		27
shorts	bok 2:	19
si	bok 2:	15
sidelinje		23
sint	bok 1:	21
sirkel	bok 2:	33
sist	bok 2:	21
sitte	bok 1:	23
skade seg	bok 2:	29
skal	bok 1:	21
skateboard		17
ski	bok 2:	17
skifte	bok 1:	13
skitten	bok 1:	23
skje	bok 1:	29
skjerf	bok 2:	19
skjorte	bok 2:	31
skjære	bok 2:	23
sko	bok 1:	15
skog		19
skole		13
skolebuss		13
skolegård		13
skolevei		13
skritte		25
skuffe(snø)	bok 2:	17
skum	bok 1:	23
skummelt	bok 2:	27
skur	bok 2:	15
skøyter	bok 2:	17
sladre		17
slapp	bok 2:	29
slappe av		21
slåss		17
smelte	bok 2:	17
smile	bok 1:	13
smokk	bok 1:	25
smør	bok 1:	19
snill	bok 1:	21
snø	bok 1:	15
snø	bok 2:	17
snøfreser	bok 2:	17
snømann	bok 2:	17
sokker	bok 2:	19
sol	bok 1:	15
sommer	bok 2:	15
sopp		19
sove	bok 1:	25
spade	bok 1:	15
spennende	bok 2:	27
spill	bok 2:	13
spille	bok 2:	13
spiller		23
spise	bok 1:	19
springe	bok 2:	15
sprøyte	bok 2:	29
spørre	bok 2:	21
stall		25
staver	bok 2:	17
stein		19

sti		19
stigbøyle		25
stille	bok 2:	21
stille opp		13
stjerne		29
stol	bok 2:	21
stor	bok 1:	11
strømpebukse	bok 2:	19
stupe	bok 2:	25
støvler	bok 2:	19
støvletter	bok 2:	19
stå i rekke		13
sulten	bok 1:	19
sur	bok 2:	27
svart	bok 2:	33
svett		23
svette		23
svømme	bok 2:	25
svømmehall	bok 2:	25
syk	bok 2:	29
sykehus	bok 2:	29
sykkel	bok 1:	29
syltetøy	bok 1:	19
syng	bok 1:	17
syttende mai	bok 2:	31
sølepytt	bok 2:	15
søndag	bok 2:	33
søster	bok 1:	11
såpe	bok 2:	25
sår	bok 2:	29

T		
ta følge		13
takk	bok 1:	27
tallerken	bok 2:	23
tante	bok 1:	11
tape		23
tavle		15
taxi		13
tegne	bok 1:	21
telefon	bok 1:	29
telle		15
tenke		17
tenne		19
termomenter	bok 2:	29
terning	bok 2:	13
til		31
tilbud		27
time		15
timeplan		15
tirsdag	bok 2:	33
tisse	bok 1:	23
tivoli	bok 2:	31
toalett		15
tog	bok 1:	21
torsdag	bok 2:	33
traktor	bok 2:	15
trampoline		21
trang	bok 2:	19
trapp	bok 2:	25
trave		25
tre		19
trekant	bok 2:	33
trene		23
trener		23

trening		23
trist	bok 2:	27
truse	bok 2:	19
trøtt	bok 1:	25
t-skjorte	bok 2:	19
tulle	bok 2:	27
tur	bok 2:	15
tur		19
tv	bok 1:	29
tøff	bok 2:	27
tørke seg	bok 1:	23
tørst	bok 1:	19
tøyse	bok 2:	27
tåteflaske	bok 1:	19

U		
under		31
unnskyld		17
ut på tur	bok 1:	15
utenfor		31

V		
vakt		17
vaktmester		13
vann	bok 1:	23
vann	bok 2:	23
varer		27
varmt	bok 1:	15
vaske	bok 1:	13
vaske håret	bok 1:	23
ved		19
ved siden av		31
veie		27
velge		17
velkommen		21
venn	bok 1:	27
vente	bok 1:	21
vi	bok 1:	11
vil	bok 1:	25
vinne	bok 2:	13
vinter	bok 2:	17
vise	bok 2:	21
vogn	bok 1:	15
vondt	bok 1:	13
votter	bok 2:	19
vær		25
vær så god		27
være	bok 2:	13
være med	bok 2:	13
være sammen	bok 2:	13
vår	bok 2:	15
våt	bok 1:	23

Y		
yogurt	bok 1:	19

Ø		
ødelegge	bok 2:	15
ønske	bok 2:	27
øye	bok 1:	13

Å		
år	bok 1:	27

Mine tegn: SKOLESTART

Mine tegn: Skolestart
Statped

©2014 Statped 1. opplag

Redaktører og forfattere: Arlene Temte og Monica Ingemarsson
Produsent av filmmaterialet: Sveinung Wiig Andersen og Harald Wischmann

Boka er laget med støtte fra Utdanningsdirektoratet

Boka kan kjøpes hos Statpeds nettbutikk:
www.statped.no/nettbutikk

ISBN: 978-82-323-0085-3